

DELEGATURA UOKiK W KATOWICACH

Katowice, dnia 04. 12. 2006r.

RKT – 61 – 72/06/AD

DECYZJA Nr RKT -88 /2006

Stosownie do art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 15 grudnia 2000 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jedn. Dz. U. z 2005r. Nr 244, poz. 2080, Dz. U. z 2006r. Nr 157, poz. 1119, Dz. U. Nr 170, poz. 1217) i § 6 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 19 lutego 2002 r. w sprawie określenia właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. z 2002r. Nr 18, poz. 172 ze zm.)

- działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

I. Po przeprowadzeniu wszczętego z urzędu postępowania w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, przeciwko Arturowi K., prowadzącemu działalność gospodarczą jako Firma „Gamma” i Andrzejowi P., prowadzącemu działalność gospodarczą jako Firma „Gamma”, którzy prowadząc wspólnie działalność jako Firma Fonograficzna Gamma s.c. w Krakowie, (...), zawierają z konsumentami umowy na odległość za pośrednictwem internetu w sklepie działającym pod adresem www.gamma.krakow.pl, na podstawie art. 23 e ust. 2 w związku z art. 23 a ust. 1 i 2 ww. ustawy uznaje się za naruszające zbiorowe interesy konsumentów praktyki polegające na:

1. Nieudzielaniu konsumentom, najpóźniej w chwili złożenia im propozycji zawarcia umowy na odległość, rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji o imionach i nazwiskach przedsiębiorców wbrew obowiązkowi wynikającemu z art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 2 marca 2000r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz. U. Nr 22, poz. 271 ze zm.);
2. Nieudzielaniu konsumentom, najpóźniej w chwili złożenia im propozycji zawarcia umowy na odległość, rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji o kosztach dostawy towaru wbrew obowiązkowi określonymu w art. 9 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 2 marca 2000r. o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny (Dz. U. Nr 22, poz. 271 ze zm.);
3. Posługiwaniu się w umowach z konsumentami postanowieniem wpisanym do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, na mocy którego zastrzeżono, że właściwym do rozstrzygnięcia ewentualnych sporów powstałych na tle umowy jest sąd właściwy ze względu na siedzibę przedsiębiorców

i stwierdza się zaniechanie ich stosowania z dniem 11. 09. 2006r.

II. Na podstawie art. 72 w związku z art. 75 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów obciąża się Artura K., prowadzącego działalność gospodarczą jako Firma „Gamma” i Andrzeja P., prowadzącego działalność gospodarczą jako Firma „Gamma”, którzy prowadzą wspólnie działalność jako Firma Fonograficzna Gamma s.c. w Krakowie, (...), kosztami

opisanego na wstępie postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów oraz zobowiązuje się tych przedsiębiorców solidarnie do zwrotu Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kosztów postępowania w kwocie 48 zł (słownie: czterdzieści osiem złotych).

Uzasadnienie

W imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej także Prezesem Urzędu) przeprowadzono postępowanie wyjaśniające (sygn. akt RKT-61-26/06/AD), w toku którego ustalono, że Artur K. i Andrzej P. (zwani dalej także przedsiębiorcami), którzy zawierają z konsumentami umowy sprzedaży na odległość za pośrednictwem Internetu, mogą stosować praktyki naruszające zbiorowe interesy konsumentów wymienione w sentencji niniejszej decyzji. W związku z tym, w imieniu Prezesa Urzędu, dnia 04. 09. 2006r. postanowieniem nr 1 (karty nr 1-2) wszczęto przeciwko Arturowi K. i Andrzejowi P. postępowanie w tej sprawie. Postanowieniem nr 2 (karta nr 4) zaliczono w poczet dowodów dokumenty zgromadzone w ramach ww. postępowania wyjaśniającego oraz dokumenty rejestrowe uzyskane w ramach czynności podjętych pod sygnaturą akt RKT-075-15/05/AD. W toku niniejszego postępowania przedsiębiorcy poinformowali o tym, że w zakresie, jaki obejmowały zarzuty sformułowane w postanowieniu o wszczęciu niniejszego postępowania, dnia 11. 09. 2006r. zostały wprowadzone zmiany (karty nr 15 i 20). Przedsiębiorcy przekazali dokumenty, o jakie zwrócił się Prezes Urzędu, a zatem dokumenty rejestrowe (karty nr 16 – 17, 23 – 24), łączącą przedsiębiorców umowę spółki cywilnej (karty nr 25 – 29) oraz wydruk obejmujący informacje, jakie są zamieszczone na stronie internetowej sklepu (karty nr 21 – 22), w tym regulamin zakupów. Pismem z dnia 16. 11. 2006r. zawiadomiono przedsiębiorców o zakończeniu zbierania materiału dowodowego oraz poinformowano o możliwości zapoznania się z aktami sprawy (karta nr 40).

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny.

Artur K. prowadzi działalność gospodarczą jako Firma „Gamma” na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Miasta Krakowa pod numerem 66558 (karty nr 8 i 24). Andrzej P. prowadzi działalność gospodarczą pod oznaczeniem Firma „Gamma” na podstawie wpisu do ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Prezydenta Miasta Krakowa pod numerem 66559 (karty nr 9 i 23). Obaj przedsiębiorcy prowadzą działalność wspólnie w ramach spółki cywilnej (karty nr 16, 17, 25 - 29). W zakresie prowadzonej przez nich działalności zawierają oni z konsumentami umowy sprzedaży płyt za pośrednictwem Internetu poprzez stronę internetową o adresie www.gamma.krakow.pl (karta nr 14). Przy zawieraniu z konsumentami umów na odległość przedsiębiorcy posługują się „Regulaminem zakupów” (zwanym dalej także regulaminem). Podstawowe informacje na temat przedsiębiorców są zamieszczone w witrynie internetowej sklepu poza regulaminem w zakładce „o firmie” (karta nr 14). Analiza treści zawartych na stronie internetowej sklepu informacji wykazała, że nie było wśród nich danych na temat imion i nazwisk przedsiębiorców oraz o kosztach dostawy zamówionego towaru (karty nr 12, 14 i 39). Jednocześnie przedsiębiorcy posługiwali się w pkt. 15 „Regulaminu zakupów” następującym postanowieniem: „Sądem właściwym do rozpatrywania sporów wynikających z umowy jest sąd właściwy dla miejsca wykonania umowy” (karta nr 12). W piśmie z dnia 12. 09. 2006r. (karta nr 15) przedsiębiorcy oświadczyli, że ww. braki zostały usunięte w ten sposób, iż podano pełną informację o ich imionach i nazwiskach, uzupełniono informacje na temat kosztów i terminu dostawy zamówionego towaru. Równocześnie zmianie uległa klauzula określająca właściwość sądu, przez którą mają być rozstrzygane ewentualne

spory powstałe na tle umów zawieranych przez przedsiębiorców z konsumentami na odległość. W piśmie z dnia 22. 09. 2006r. (karta nr 20) przedsiębiorcy oświadczyli, że ww. modyfikacje wprowadzono dnia 11. 09. 2006r. Na potwierdzenie tego, że zmiany zostały faktycznie przeprowadzone, przesłano uzupełniony „Regulamin zakupów” wraz z dodatkowymi informacjami przekazywanymi konsumentom (karty nr 21 – 22). Analiza treści przedstawionego dokumentu wykazała, że w regulaminie podaje się obecnie imiona i nazwiska przedsiębiorców. Przedsiębiorcy zamieścili także na stronie internetowej informację o kosztach dostawy zamówionego towaru (karta nr 21). Zmianie uległ również zapis normujący właściwość sądu powołanego do rozstrzygania sporów powstałych na tle umów zawartych przez przedsiębiorców z konsumentami. Nowowprowadzonemu postanowieniu nadano następującą treść: „Sądem właściwym do rozpatrywania sporów wynikających z umowy jest sąd właściwy dla siedziby kupującego” (karta nr 22).

Prezes Urzędu zważył, co następuje.

I.

Umowy zawierane z konsumentami bez jednoczesnej obecności obu stron, przy wykorzystaniu środków porozumiewania na odległość, a zatem umowy zawierane na odległość, podlegają szczególnemu reżimowi prawnemu ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny. Warunkiem zastosowania przepisów tej ustawy jest to, aby kontrahentem konsumenta był przedsiębiorca, który w ww. sposób zorganizował swoją działalność. Z uwagi na unormowanie zawarte w art. 6 ust. 1 uonpk, aby daną umowę zakwalifikować do grupy umów zawartych na odległość, muszą zostać spełnione następujące przesłanki:

- stronami umowy muszą być konsument i przedsiębiorca,
- umowa musi być zawarta przy wykorzystaniu środków porozumiewania się na odległość,
- umowa musi zostać zawarta w ww. sposób w ramach tak zorganizowanej działalności przedsiębiorcy.

Z powyższego wynika, że przedsiębiorca i konsument nie mogą jednocześnie pozostawać w tym samym miejscu, a ich kontakt musi następować z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość, np. z wykorzystaniem poczty elektronicznej. By umowa podlegała regulacji ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny, musi zostać zawarta z wykorzystaniem środka porozumiewania się na odległość, jeśli przedsiębiorca w taki sposób zorganizował swoją działalność, tj. przynajmniej część umów zawiera normalnie w ten sposób.

W rozważanej sprawie Artur K. i Andrzej P., którzy wspólnie prowadzą działalność gospodarczą w ramach spółki cywilnej o nazwie Firma „Gamma”, zawierają z konsumentami umowy na odległość za pośrednictwem internetu. W związku z tym, że ww. przedsiębiorcy prowadzą sklep, którego oferta jest zamieszczona na stronie internetowej o adresie www.gamma.krakow.pl, należało stwierdzić, że prowadzą oni działalność polegającą na zawieraniu z konsumentami umów w sposób zorganizowany i ciągły. Powyższe przesądza o tym, że do rozważanych w ramach niniejszego postępowania stosunków prawnych pomiędzy przedsiębiorcami, a konsumentami stosuje się zapisy ustawy o ochronie niektórych praw konsumentów oraz o odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez produkt niebezpieczny.

Art. 23 a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów stanowi, że „1. Przez praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów rozumie się godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy. Nie jest zbiorowym interesem konsumentów suma indywidualnych interesów konsumentów. 2. Za praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów uważa się w szczególności stosowanie postanowień wzorców umów, które zostały wpisane do rejestru

postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego, naruszanie obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji, nieuczciwą lub wprowadzającą w błąd reklamę i inne czyny nieuczciwej konkurencji godzące w zbiorowe interesy konsumentów”.

By doszło do naruszenia art. 23 a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów muszą zostać kumulatywnie spełnione dwie przesłanki tj.:

- określone działanie przedsiębiorcy musi nosić znamiona bezprawności oraz
- działanie to musi godzić w zbiorowe interesy konsumentów.

Pierwsza przesłanka zostaje spełniona, gdy przedsiębiorca podejmuje działania sprzeczne z prawem tj. zakazane ustawą lub, gdy nie dopełnia on ciężącego na nim obowiązku. Do naruszenia art. 23 a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów może zatem dojść np. w sytuacji niedopełnienia przez przedsiębiorcę ciężących na nim z podstawie art. 9 ust. 1 uonpk obowiązków informacyjnych. Na mocy ww. przepisu ustawodawca nałożył na przedsiębiorców zawierających z konsumentami umowy na odległość obowiązek wskazywania przed zawarciem umowy danych identyfikujących go oraz danych określających najistotniejsze kwestie związane z zawieraną umową, jej przedmiotem, sposobem i terminem realizacji. Za bezprawne można uznać także posługiwanie się w umowach z konsumentami postanowieniem wpisanym do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone (zwanego dalej również rejestrem) prowadzonego przez Prezesa Urzędu. Druga z przesłanek jest spełniona, gdy dane działanie lub zaniechanie przedsiębiorcy godzi w interesy konsumentów, jako zbiorowości. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów chroni bowiem interesy ogółu konsumentów, większej ich grupy. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów w odniesieniu do konsumentów chroni interesy nieograniczonej liczby podmiotów, których nie da się zidentyfikować, interesy konsumentów, jako zjawiska o charakterze instytucjonalnym, zbiorowym.

W przypadku, gdy dochodzi do naruszenia art. 23 a ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu na mocy art. 23 c ust. 1 tej ustawy uznaje określoną praktykę za naruszającą zbiorowe interesy i nakazuje zaniechanie jej stosowania. W przypadku, gdy przedsiębiorca zaniechał stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów, stosownie do art. 23 e ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu wydaje decyzję o uznaniu praktyki za naruszającą zbiorowe interesy konsumentów i stwierdzającą zaniechanie jej stosowania.

1.

Niniejsze postępowanie wszczęto pod zarzutem stosowania przez Artura K. i Andrzeja P. praktyki polegającej na nieudzielaniu konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji o ich imionach i nazwiskach. Dane takie, stosownie do art. 9 ust. 1 pkt 1 uonpk, powinny zostać udostępnione konsumentom najpóźniej w chwili złożenia im propozycji zawarcia umowy. Biorąc pod uwagę sposób zorganizowania funkcjonowania sklepu prowadzonego przez ww. przedsiębiorców należało stwierdzić, że stosowna informacja powinna być zamieszczona na stronie internetowej sklepu. Jak ustalono w toku niniejszego postępowania przedsiębiorcy nie informowali konsumentów o powyższym (karty nr 12 i 14).

Konsekwencją ww. czynu jest uznanie przedmiotowej praktyki za niezgodną z art. 9 ust. 1 pkt 1 uonpk, a tym samym za bezprawną. Niedopełnienie niniejszego obowiązku doprowadziło do naruszenia obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji sformułowanego w art. 23 a ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Należy także stwierdzić, że nie spełniając obowiązku, którego dotyczy pkt. I 1 niniejszej decyzji przedsiębiorcy godzili w interesy konsumentów. Imiona i nazwiska, to podstawowe dane identyfikujące osoby fizyczne, w tym przypadku przedsiębiorców. Znajomość imienia i nazwiska określonego podmiotu jest niezbędna w przypadku wystąpienia konieczności sprawdzenia danych dotyczących kontrahenta we właściwym rejestrze przedsiębiorców lub

też np. w przypadku konieczności wystąpienia przeciwko przedsiębiorcy na drogę sądową. Niedopełnienie opisanego obowiązku informacyjnego określonego w tym punkcie decyzji spowodowało, że interesy konsumentów zostały naruszone, gdyż zostali oni pozbawieni możliwości pełnej identyfikacji swoich kontrahentów. Działaniem tym przedsiębiorcy naruszyli interesy nieokreślonej grupy konsumentów, którzy zapoznawali się z informacjami zamieszczonymi na stronie internetowej prowadzonego przez nich sklepu. Praktyka ta była więc wymierzona w nieoznaczoną grupę konsumentów, zarówno tych, którzy zawarli umowy, jak i tych, którzy potencjalnie mogli takie umowy zawrzeć. W świetle powyżej przedstawionych okoliczności należało stwierdzić, że Artur K. i Andrzej P. dopuścili się naruszenia art. 23 a ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W toku postępowania przedsiębiorcy poinformowali, że od dnia 11. 09. 2006r. (karty nr 15 i 20) na stronie internetowej sklepu można zapoznać się z ich imionami i nazwiskami. Na potwierdzenie tego został przekazany regulamin zamieszczony w witrynie www.gamma.krakow.pl, który zawiera imiona i nazwiska przedsiębiorców wraz z nazwą, pod jaką prowadzą oni działalność gospodarczą (karta nr 21).

W tych okolicznościach należało stwierdzić, że z dniem 11. 09. 2006r. przedsiębiorcy zaniechali stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów określonej w tym punkcie decyzji. Stąd należało orzec, jak w pkt. I 1 sentencji decyzji.

2.

W ramach przedmiotowego postępowania postawiono Arturowi K. i Andrzejowi P. zarzut niedopełnienia obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji w wyniku nieudzielenia konsumentom, najpóźniej w chwili złożenia im propozycji zawarcia umowy, informacji o kosztach dostawy towaru. Przedmiotowy obowiązek informacyjny wynika z regulacji zawartej w art. 9 ust. 1 pkt. 5 uonpk, który stanowi, że konsument powinien zostać poinformowany w ustawowo określonym terminie o kosztach, terminie i sposobie dostawy zamówionego towaru.

W rozważanym przypadku brak było precyzyjnych danych na temat kosztu dostawy. W zakładce „o zamawianiu” wskazywano, że do ceny zamówionych towarów należy doliczyć koszt przesyłki, który jest uzależniony od taryf pocztowych i wynosi około 10 zł (karta nr 39). W związku z tym, że informacja zawarta na stronie internetowej sklepu była nieprecyzyjna, należało stwierdzić, że działanie przedsiębiorców w niniejszym zakresie było sprzeczne z art. 9 ust. 1 pkt 5 uonpk. Przepis ten konstytuuje bowiem obowiązek wskazania konkretnej kwoty, a nie kwoty przewidywalnej, orientacyjnej, która może zostać zmieniona w zależności od okoliczności faktycznych towarzyszących zawarciu umowy. Naruszając ww. przepis prawa przedsiębiorcy dopuścili się jednocześnie naruszenia obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji. Stanowisko takie uzasadnia fakt, że określenie, iż cena dostawy, to około 10 zł nie powoduje, iż konsument wie, ile faktycznie za dostawę zapłaci. Jak wykazano w uzasadnieniu do pkt I 1 niniejszej decyzji w rozważanej sprawie przedsiębiorcy niedopełniając obowiązku wynikającego z art. 9 ust. 1 uonpk i z art. 23 a ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów godzili w zbiorowe interesy konsumentów. Analogiczna sytuacja ma miejsce w przypadku praktyki rozważanej w tym punkcie decyzji. Na tej podstawie należało stwierdzić, iż doszło do spełnienia przesłanek wymienionych w art. 23 a ust. 1 i 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, które pozwalają na stwierdzenie, że badane zachowanie przedsiębiorców stanowi praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów.

Jak wynika z oświadczeń złożonych przez przedsiębiorców w toku niniejszego postępowania dokonali oni modyfikacji zapisów zawartych na stronie internetowej prowadzonego przez nich sklepu. W wyniku tego, od dnia 11. 09. 2006r. konsumenci otrzymują informację, że do ceny produktów należy doliczyć koszt przesyłki, który wynosi 11 zł (karty nr 20 – 21).

W świetle wyżej przedstawionych okoliczności, na podstawie art. 23 e ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów należało stwierdzić, że Artur K. i Andrzej P. stosowali niedozwoloną praktykę naruszającą zbiorowe interesy konsumentów wskazaną w pkt. I 2 niniejszej decyzji oraz, że zaniechali jej stosowania z dniem 11. 09. 2006r.

3.

Ostatni z zarzutów stawianych w ramach niniejszego postępowania dotyczył praktyki polegającej na posługiwaniu się przez przedsiębiorców w umowach z konsumentami postanowieniem wpisanym do rejestru postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone, o którym mowa w art. 479⁴⁵ Kodeksu postępowania cywilnego (zwanego dalej także kpc). Stosownie do pkt. 15 „Regulaminu zakupów” sądem właściwym do rozpatrywania sporów wynikających z umowy był sąd właściwy dla miejsca wykonania umowy. Zgodnie z art. 454 § 1 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964r. Kodeks cywilny (Dz. U. Nr 16, poz. 93 ze zm.) jeżeli miejsce spełnienia świadczenia nie jest oznaczone, ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione w miejscu, gdzie w chwili powstania zobowiązania dłużnik miał miejsce zamieszkania lub siedzibą. Zgodnie z tym samym przepisem świadczenie pieniężne powinno być spełnione w miejscu siedziby wierzyciela w chwili spełnienia świadczenia. Mając na względzie powyższą regulację oraz charakter umów zawieranych przez Artura K. i Andrzeja P. z konsumentami należy stwierdzić, że miejsce wykonania zawieranych przez nich umów jest zawsze tożsame z miejscem siedziby przedsiębiorców.

Wskazując na właściwość sądu wyznaczonego wedle miejsca wykonania umowy, a więc tego samego, co sąd wyznaczony według siedziby przedsiębiorców, wyłączono możliwość wytoczenia powództwa w oparciu o zasadę wyrażoną w art. 27 § 1 kpc, zgodnie z którym powództwo wytacza się przed sądem właściwym ze względu na miejsce zamieszkania (siedzibę) pozwanego, a więc według miejsca zamieszkania konsumenta. Istotne dla niniejszej sprawy jest to, że zakres terytorialny działalności gospodarczej polegającej na zawieraniu umów przez internet nie doznaje ograniczeń podobnych do tych, które wiążą się z prowadzeniem sklepu w formie tradycyjnej. Z uwagi na to istnieje możliwość zawierania przez przedsiębiorców umów z konsumentami, których miejsce zamieszkania jest znacznie oddalone od miejsca siedziby przedsiębiorców. W sytuacji, gdy miejsce zamieszkania konsumenta znajduje się w sporej odległości od Krakowa, gdzie działają przedsiębiorcy, uciążliwym warunkiem umownym byłby warunek wyłączający możliwość wytoczenia powództwa przeciwko konsumentowi przed sądem właściwym ze względu na jego miejsce zamieszkania. Obowiązek stawienia się przed odległym sądem stanowiłby niedogodność zarówno faktyczną, ze względu na czas dojazdu, jak i ekonomiczną, godzącą w interesy ekonomiczne konsumenta, z uwagi na konieczność poniesienia przez niego określonych kosztów.

W ww. rejestrze postanowień wzorców umowy uznanych za niedozwolone figuruje wiele postanowień wzorców umownych, na mocy których uznano za właściwy sąd wyznaczony według miejsca siedziby przedsiębiorcy, a które zostały uznane za klauzule abuzywne przez Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwany dalej także SOKiK). Stosownie do art. 385¹ § 1 Kc postanowienia umowy zawieranej z konsumentem nie uzgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). W myśl art. 385³ pkt 23 Kc, za klauzulę abuzywną uznaje się postanowienia nieuzgodnione indywidualnie z konsumentami, które narzucają rozpoznanie sprawy przez sąd, który wedle ustawy nie jest miejscowo właściwy. Przepis ten obejmuje swym zakresem także takie unormowania, na mocy których ustanawia się wyłączną właściwość sądu, który nie jest jedynym właściwym według przepisów kpc i którego

właściwość nie wynika z podstawowej zasady wyrażonej w art. 27 kpc, w wyniku czego sytuacja konsumentów ulega pogorszeniu.

Zgodnie z bogatym orzecznictwem SOKiK postanowienia, na mocy których sądem właściwym jest sąd zlokalizowany w miejscu dogodnym wyłącznie dla przedsiębiorców, są uznawane za niezgodne z prawem. Na potwierdzenie tego należy wskazać szereg klauzul umownych tego typu, które zostały wpisane do rejestru postanowień umownych uznanych za niedozwolone pod numerami 92, 276, 309, 310, 349, 361, 388, 397, 418, 445, 488, 494, 527, 561, 565, 586, 596, 612, 617, 637, 640, 691, 772 i 784.

Prezes Urzędu może stwierdzić stosowanie przez przedsiębiorcę praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów polegającej na posługiwaniu się postanowieniem wzorca umownego, które zostało wpisane do rejestru, bez względu na to, czy wpis dotyczy tego przedsiębiorcy, przeciwko któremu jest prowadzone postępowanie, czy też nie. Sąd Apelacyjny w wyroku z dnia 02. 12. 2005r. (sygn. akt VI ACa 760/05) wskazał, że zgodnie z art. 23 a ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest posługiwanie się postanowieniem wpisanym do rejestru w oderwaniu od zagadnienia, czy wpis do rejestru powstał w związku ze stosowaniem wzorca umowy przez ten podmiot, co do którego bada się stosowanie praktyki. Sąd Apelacyjny wskazał też, że naruszenie interesów konsumentów może nastąpić w wyniku działań podmiotów, które stosują klauzule abuzywne wpisane do rejestru, przy czym wpis do rejestru związany jest z działaniami innych kontrahentów konsumentów. Podobne twierdzenie Sąd Apelacyjny zawarł we wcześniejszym wyroku, tj. w orzeczeniu z dnia 29. 09. 2005r. (sygn. akt VI ACa 381/05), gdzie przywołując stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 19. 12. 2003r. III CZP 95/03 (OSNC 2005/2/25), wskazał, że wyrok uwzględniający powództwo przez uznanie postanowień wzorca umowy za niedozwolone i zakazanie ich stosowania ma, zgodnie z art. 479⁴³ k.p.c., od chwili wpisania do odpowiedniego rejestru, skutek także wobec osób trzecich. Zgodnie ze stanowiskiem SOKiK wyrażonym w wyroku z dnia 25. 05. 2005r. (sygn. akt XVII Ama 46/04), dla uznania, iż określona klauzula jest niedozwoloną postanowieniem umownym wpisanym do rejestru klauzul niedozwolonych wystarczy stwierdzenie, że mieści się ona w hipotezie klauzuli wpisanej do rejestru i nie jest konieczna literalna zgodność porównywanych klauzul. Czynnikiem przesądzającym o podobieństwie dwóch klauzul powinien być zatem zamiar, cel, jakiemu ma służyć kwestionowane postanowienie. Jeśli cel utworzenia spornej klauzuli odpowiada celowi sformułowania klauzuli uznanej za niedozwoloną, oba zapisy można uznać za tożsame. Trafność wyżej opisanego stanowiska potwierdził również Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 13. 07. 2006r. (sygn. III SZP 03/06).

W świetle wyżej przedstawionych okoliczności należało stwierdzić, że Artur K. i Andrzej P. posługiwali się przy zawieraniu z konsumentami umów na odległość postanowieniem zbieżnym z tymi, które zostały uznane za niedozwolone, a następnie wpisane do rejestru pod ww. numerami. Z tego względu niniejszą praktykę przedsiębiorców należało uznać za bezprawną. Jak wykazano powyżej działanie to godziło w interesy konsumentów, a z uwagi na charakter działalności gospodarczej prowadzonej przez ww. przedsiębiorców, godziło w interesy ogółu, a zatem w zbiorowe interesy konsumentów.

W toku przedmiotowego postępowania przedsiębiorcy oświadczyli, że dokonali zmiany w regulaminie, w wyniku której pkt 15 otrzymał następujące brzmienie: „Sądem właściwym dla rozpatrywania sporów wynikających z umowy jest sąd właściwy dla siedziby kupującego”. W prawdzie postanowienie to także ogranicza możliwości wyboru sądu, przed którym ma się toczyć ewentualne postępowanie, lecz ograniczenie to nie wpływa niekorzystnie na sytuację konsumentów, gdyż sądem właściwym będzie zawsze sąd wyznaczony według ich miejsca zamieszkania. Ww. zmiana została wprowadzona z dniem 11. 09. 2006r. Powyższe daje

podstawę do przyjęcia, że w tym terminie doszło do zaniechania stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów opisanej w pkt. I 3 niniejszej decyzji.

II.

Zgodnie z art. 75 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie. W myśl art. 72 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jeżeli postępowanie zostało wszczęte z urzędu i w jego wyniku Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, zobowiązany jest ponieść koszty tego postępowania.

Postępowanie w sprawie stosowania przez Artura K. i Andrzeja P., którzy prowadzą wspólnie działalność w ramach spółki cywilnej Firma Fonograficzna Gamma praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostało wszczęte z urzędu. W wyniku tego postępowania Prezes Urzędu w punkcie I sentencji decyzji stwierdził naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Kosztami niniejszego postępowania są wydatki związane z korespondencją prowadzoną przez Prezesa Urzędu z przedsiębiorcami. W związku z powyższym postanowiono obciążyć ww. przedsiębiorców solidarnie kosztami postępowania w wysokości 48 zł (słownie: czterdzieści osiem złotych).

Koszty niniejszego postępowania przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 511010100078782231000000.

Stosownie do treści art. 78 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od daty jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach

Na postanowienie zawarte w punkcie II niniejszej decyzji, na podstawie art. 78 ust. 6 ustawy antymonopolowej w związku z 479²⁸ § 1 pkt 2 k.p.c. przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach w terminie tygodnia od dnia doręczenia.

DYREKTOR DELEGATURY
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI
I KONSUMENTÓW W KATOWICACH

Alicja Kral